

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG.

Megjelen minden szerdán és szombaton este
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Wekerle-tér 502.

Feloldó szerkesztő
Dr. Buza Barna.

Szerkesztőtárs:
Rosner Imre

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félfévre 5 korona,
negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 10 fillér.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál, Wekerle-tér 502.
Hirdetéseket a legutóbbi évfolyam árban közölünk.

Meghívó.

A zempléni megyei függetlenségi párt tagjait **március 31-én délután 2 órakor Sárospatakon**, a Felmessier-féle nagyvendéglő termében tartandó pártgyűlésre tisztelettel meghívjuk.

A gyűlés tárgya a közelgő képviselőválasztások felől való intézkedés.

Kérjük, hogy minél számosabban méltóztatassanak megjelenni Sátoralja-Ujhely, 1901. március 19-én.

Buza Barna, Kossuth János,
jegyző. elnök.

A kivándorlásról.

Irta és a Nemzeti Szövetségnek 1901. márc. 19-én Budapesten tartott közgyűlésén felolvasta

gróf Malláth József.
III.

Az új viszonyok népnéket — minden átmélet nélkül s kellő gondozás hiányában — sokáig érintetlenül nem hagyhatták: 50 év ép elég volt arra, hogy a legtöbbször különösen a felvidéken oda jutott, hogy vándorbotot vesz kezébe, ha az édes Haza földjén éhen veszni nem akar. A rossz közigazgatás, az uszora, a jogvédelem teljes hiánya a kisbirtokosok azóta meglehetősen fel is szaporodott maradékaik lábai alól kivette a kenyéradó földet, vagy azt oly minimális mennyiségre szállította alá, hogy a fészek lakói abból többé élelmüket kimunkálni nem képesek. Nincs földje t. uraim annak a néprétegnek, mely évszázadok óta elődeivel együtt mindig csak azt turta, hogy mindennapi kenyere előkerüljön, mely más megélhetési forrást csak hírből ösmert, s ha elvénge arra is rászánja magát kényszerűségből, hogy kivándorol, ott nagyrésze elsatnyul, elpusztul, mert a mi népnéket csak földmunkához ért, egyebet nem tud, egyébre nincs képesítve s az ily emberanyag nagy része a kiválóan iparos Amerikában tönkre megy.

Az elszegényedésre nagy befolyással van, hogy a köztérhek gombamódrá növekednek, az élet ára rendkívül változókéony, a gépek behozatala az emberek keresetét, különösen a földművelő népnél határozottan megapasztja. Hisz még én is emlékszem azon időkre, midőn a nép egész télen élelmet keresett magának a kézi esőppel, mit fedett helyen eső, hideg s havazás alkalmával egyaránt végezhetett, ettől most estelek s kénytelen ma a télnek nagy részét munkánélkül eltölteni. Lehetett is annak idején sok panaszt hallani, ma már nem, mert akik ezért panaszkodtak, azok falujokat már el is hagyták.

Vidékenkint a nagybirtokosok is befolyással vannak a kivándorlásra, amit agitacionális eszköznek folyton felhoznak, de ebből folyólag nem szabad azt sem gondolnunk, hogy a mai viszonyok közt a kisbirtok egymagában, a falusi vidéknek depopulációját visszatudná tartani és elszegényedett falujokat talpra állítani,

mert ahol rossz a talaj, ahol a földből, amiből az itt még meg tudott élni, a fiuk és unokák többé meg nem élhetnek, ott a kivándorlás szintén erős s a paraszt a jobb élet utáni feltételeket, melyeket saját falujában többé nem találhat, megy messze földre is keresni.

Az is oka a falukból való kivándorlásnak, hogy a mezei gazdálkodásnak már nincs meg az beése, a mi volt azelőtt: a katonaságtól kiszabadult fiatal ember sokszor nem akar többé falujába visszatérni, nem akarja elhagyni a várost, szokásait, kényelmét és a szórakozást, amelyet ott talált s megszokott, az egyszerű élet, a fáradtság, falusi foglalkozás már nem izlik neki, hogy úgy mondjam, magasabba vágyik, más alkalmazást keres, nem is lehet különben rossz néven venni, ha látjuk, hogy az intelligens elem is, ha módjában áll, a mint a tél beköszönt, szintén ott hagyja a falut s megy be a városba.

A falusi iskolák tanítási rendszere, is rossz, mert ott sok mindenre tanítják a gyermekeket, csak arra nem, aminek mint földműves vagy iparos egykoron használt vehető.

A falusi lakosságot még azon ok is köszteti a kivándorlásra, mert a hatóságok nem törődnek vele, csak akkor érintkeznek a néppel, ha választások vannak, vagy őket büntetni kell, de magánérdekeiket semmiféle eszközökkel nem igyekeznek — tisztelet a kivételeknek — elősegíteni. Nincs, aki ingyen jogvédelmet nyújtson neki, a tulajdoga jóvédelem legtöbb esetben pusztulásának okozója.

A közegészség is rendkívül rossz lábon áll, a gyermekhalandóság igen nagy, amit a babona is elősogit.

Ezekben kívül számos körülmény, nem ritkán törvények, intézmények s szokások játszanak össze, melyek a népesség életviszonyait lazává keserítővé teszik s előmozdítják az általános elkedytelenedést, a társadalmi különböző rétegek között a kölcsönös bizalmatlanságot s visszavonást s nem lehet sokszor esodálni, ha a nép helyzetén a kivándorlás eszközeinek igénybe vétele által óhajt segíteni. De valljuk be őszintén, *nem is vagyunk képesek őket úgy foglalkoztatni, hogy megélhetésüket egész éven át biztosíthassuk*; szegények vagyunk t. uraim, nincs pénz, ha van is egyes esetekben felesleges szabad tőke, azt sem fordítják újabb betételesekre. Csak az aratás idején áll módunkban a nagy tömeget foglalkoztatni és bár ezen időszakban az arató terhes munkája mellett sokat szerezhethet, abból, ha nincs egyéb jövedelme, még sem fedezheti szükségleteit az egész éven keresztül; — azok, akiknek kevés vagyonuk nincs, miből éljenek meg, ha nem találnak munkát, vagy ha találnak is csak rendkívül alacsony áruk mellett. Hisz Angliában egy napzamos munkás 1 hét alatt keres annyit, mint nálunk 2 hét alatt, lehet-e tehát esodálkozni, hogy ily körülmények között inkább elhagyják bennünket és máshol keresik boldogulásukat.

A kérdés most már csak az, hogy mit kellene tennünk a kivándorlás szabályozására?

Megszüntetni a kivándorlást csak indító okainak teljes elhárításával lehetne, ezen főbb okok összegezve:

az általános elszegényedés, a nyomasztó nehéz gazdasági viszonyok itthon, — ezzel szemben a könnyven elérni váltó jómód kilátása az idegenben, vagyis az a lúzza fajult vágy, melyet jobb sors után érez az, aki nyomorog és szenved és mely körülmény a szocializmus tanainak fejlesztéséhez minden időben tápot, a szocialista pártoknak s különösen azok vezetőinek minden országban s mindenkor alkalmat és jogeimet adott az izgatásra és a tömegek félrevezetésére s mely vágyat megszüntetni nem, de igenis enyhíteni lehet, bigadt, következetes socialreformokkal!

Továbbá a helytelen birtokfelosztás, a birtokminimum hiánya, a falusi tűzhely védtelen volta, sok helyen a munkabérek alacsonyága, a népnék elhagyottsága, (a legkülönbözőbb káprsi embereknek védtelen kiadvány) mindenekfelett pedig a *pálinka* kimerés és fogyasztásnak a status-gazdasági érdekében történt nagy megkönnyítése által népnék és eselődésünk közéletére valóban romboló hatása, — az ügynökök csábítása, a kivánesítés, az ismeretlen utáni törekvés, de főképpen azon körülmény, hogy nem vagyunk képesek a vagyontalanságot egy egész éven át állandó munkával ellátni: a népnék nincs állandó kereslete.

Minden okok elavoltítása s illetve megszüntetése azonban, mert a baj régi keletű, nemcsak nehéz dolog, de sok idő kérdése is, — és erre csak akkor volna kilátás, ha mi magyarak egész életünket, szokásainkat, megváltoztatnánk, ha *többet dolgozánk és kevesebbet kénylenünk*, de erre egyelőre még nincs kilátás és azért legelőször sorban arra kell figyelmenket fordítani, hogy a már kivándorolt honfitársaink lehetőleg el-érjék azt a célt, amit a messze földben keresnek s ránk nézve teljesen el ne vesszenek.

A kivándorlást erőszakkal meggátolni nem lehet, de nem is szabad, ép az ellenkezőjét érnék el vele, — mutatja a példa, hogy a visszatolonozás által csak még jobban ösztönöztük őket a kivándorlásra, a kivándorlás a mult időkben akkor mutatta a legnagyobb számokat, mikor az utleveleket nem akarták kiadni, mert az a *tróhít* volt elterjedve, hogy az urak nem akarják a szegényt kieresztetni, mert ott jobb sorsa, jobb dolga lehetne.

S tekintettel azon körülményre, hogy különösen eleinte a legműveltebb, legtudatlanabb elemek vették a vándorbotot a kezükbe, fel kellene világosítani a népet, fel kellene előtte tártani a veszélyeket, a bizonytalanságot, amely őt az idegenben az ismeretlen helyen minden irányítás, támogatás és segítség nélkül érhethi. Arra kell törekedni úgy az állam hatalomnak, mint a társadalmi irányadó rétegeknek, hogy éreztessük idegenben lévő honfitársainkkal, hogy egy hazának gyermekei vagyunk, gyevünk példát más államoktól, akik a kivándorlás ügyét kezükbe vették, mint Anglia, Németország és Schweicz.

Távol legyen azonban tőlem, hogy a kivándorlás kérdésénél az államhatalomnak, vagy egyáltalán a hatóságoknak nagyobb szerepet szánunk. A hatóságok feladata gondoskodni a rendről, de arról is, hogy

mindenki jól érezze magát itthon. Az államhatalom praeventive gondoskodjék és intézkedjék, hogy ne legyen ok a kivándorlásra, de ha már megtörtént, akkor egészen más feladatok néznek reá, mint amilyenek eddig a közfelfogás szerint reá hárítottak volna. Ugyanis a szabadság fogalmával ellenkezik, hogy valakit visszatartsunk, ha elmenni akar. Az állam senki jobb boldogulásának útját nem állhatja, de kötelessége gondoskodni arról, hogy azok, kik idegenbe mentek, ott is érezzék, hogy hazájuknak fiai. Módotok és eszközöket kell tehát találni, hogy a kivándorlottak jobb védelemben részesüljenek, mint eddig, nincsenek az országban elterjesztve és ismeretve kivándorlásra alkalmas államok és helyek, viszonyaik, sem a különféle utirányok, egy szóval mindazok a szükséges tudnivalók, melyek az idegenben kalauzsképen szolgálhatnak.

A helyett, hogy minálunk e tudni valók fizetekben, röpiratokban ismerterve és terjesztve lennének, tétlenül nézzük, hogy az illető amerikai hatóságok beleegyezésével egyes vállalkozók egyes hajózási társulatok, sőt elvétve élelmes honfitársaink közül is sokan, akik valamely rossz tett miatt annak idején kénytelenek voltak Amerikába szökni, most az Amerikába jövő honfitársainkra vetik halójukat.

Nem régen akadt kezembe egy *Kanadáról* szóló, magyar nyelven megjelent pamphlet, melyben mesés dolgokat ígérnek azoknak, akiket balesillaguk Kanada felé vezetne, pedig különböző levelekből tudom, hogy ott legnagyobbbrézt terméketlen földet kapnak a kivándorlók drága pénzen, hogy a kemény, hosszú telet sem embereink, sem a vetemények nem bírják ki s emellett, hogy az élelmes amerikaiak őket így kiszípolozzák, még munkájukat sincs ott.

Aki nálunk elhagyja szülőföldjét s megy szerenését próbálni idegenbe, hogy magán és övéin segítsen — attól a pillanattól kezdve támogatás és irányítás nélkül van s ennek oka t. uraim azon téves nézet is, mintha azok, akik kivándorolnak, hűtelenül elpártolnának a hazától s hogy ezen téves nézet folytán nem érdemlik meg az anyaország gondoskodását, s így esik meg, hogy a kivándorlók csupa fosztogatásnak vannak kitéve azon időponttól kezdve, mikor elindulnak egész addig, amíg az idegenben állandó helyre és foglalkozásra szert nem tesznek, már hazánkban kezdődik a sarcolás, nyuzás, míg keresves lótas-futás, fizetség, üldözötetés után megkaphatják *utlevélet*, (nálunk Magyarországon, szegyelem kimondani, sokaknak jó keresetforrás az utlevél közvetítése) pedig beesültünk kell azt az embert, aki önmaga vagy családja javára lemond megszokott otthonáról és messze földre, idegenbe utazik, fárad, dolgozik, hogy célt érhessen és ezután ismét hazajön, bárha sokan nem is sejtik előre mindazon nehézségeket, amelyekkel kénytelenek lesznek megküzdeni és sokan jönnének vissza, ha tudnának, de vagy elzüllenek vagy elpusztulnak. Ne itéljük el tehát kivándorló honfitársainkat, nem szabad nehezeltünk, ha kiván-

dorlások következtében a munkabér megdrágul, sőt ösmerték köteleességünknek jólétük előmozdításáról gondoskodni, hisz a szegény kivándorló s ezt ismételen hangsúlyozom, nem boldogabb haszát, de könnyebb megélhetést keres.

A kérdésnek tárgyalásánál eddig egyoldalulag csak azokat okokat derítették fel, amelyek a népet a kivándorlásra bírják s a kivándorlottak sorsát túl sötét színekben esetelték, hogy őket ezzel a kivándorlástól elijesszék. Előadásom elején szólottam a vonzó és taszító okokról. Nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy a kivándorlás nemcsak azért ilt oly nagy mérvet, mert a népek itteni létfeltételei rosszak, hanem igenis azért is, mert a kivándorlottaknak sorsa sok esetben nemcsak, hogy nem kedvezőtlen, hanem ép ellenkezőleg igen jó. Akinek Amerikában jól ment a sora és aki sok pénzt küldött haza, az itthon utánozandó példányképpül szolgál s itthon maradt családjá oly módon s egyszerre jut oly összeg birtokába, amelynek megszerzéséről vagy megtakarításáról itthon nem is álmotak. Ha az ilyen ember hazajön, mint „gentleman” öltözködve, angolul is tud, kemény fekete kalappal ékeszölőben beszél és nagyobb hatást tud elérni Amerika mellett, mint akármely úgynök, az ő beszédjére, különösen ha széles jó kedvében az őt kíváncsian hallgató és bámuló környezetnek a dolgokat nagyitva adja elő, mindent elhisznek s majd mindig azt tapasztaltam, hogy egy-két szerencsés embernek hazajutve után a kivándorlás az illető faluból mindig igen emelkedett, de sajnos, azt is volt alkalmam tapasztalni, hogy a szerencsétlenül járt ember példája, ki oda át elpusztult, nem hatott, egyideig beszéltek róla, de azután hamar elfelejtették és napirendre tértek felette, az volt róla az uralkodó nézet, hogy élehetetlen volt ugy is. A ki eredmény nélkül hazatért, az fel sem tűnt, mert itt sem volt jobb helyzetben azelőtt; hisz azért ment ki.

Azt hiszem tehát, hogy az egész kérdésnek megvilágításánál azon körülményt, hogy t. i. sokan boldogulnak is, nem lehet tekinteten kívül hagyni és ezek folytán alig lehet azon reményt táplálni, hogy a kivándorlást kicsinyes eszközökkel meggátolni lehessen, sőt előáll a kivándorlást ügynek rendszeres törvényhozásilag leendő szabályozásának szüksége, a mit a bevándorlási ügyvel együtt lehetne szervesen rendezni, hogy kellő intézkedések tétessenek arra nézve is, miként a kivándorlók, ha bizonyos vagyonra szert tettek, hazájukba visszatérhesenek, az ott maradtok pedig a lelkesek működése és kereskedelmi összeköttetések révén az anyaország-hoz fűzve legyenek.

Folyt. köv.

A MEGYE ÉS A VÁROS.

— **A városi képviselőtestület** rendkívüli közgyűlése tegnap, pénteken d. u. csakugyan megtartott. Egyetlen tárgya a város tisztviselőinek és alkalmazottainak személyi és drágasági pótlék iránti ismeretes kérelme volt, tehát a sokat értelmezett miniszteri rendelet mégis csak érdemben semmisíthette meg a tervezett fizetésemelést, a mint mi azt a rendelet szövegének ismerete nélkül is, tisztán a törvény alapján vélelmeztük. Napirend előtt Hönisch Dezső felkérte a polgármestert — atalva a mult ülésen történetekre — hogy az összes előadókat utasítsa, hogy a képviselői gyűlésekben a rendeleteket és iratokat ne töredékesen, hanem egész terjedelmükben olvassák föl. Ugy lesz e?? Ezután felolvastattam a vmejegy alispánjának kisértő leiratát, melylyel a fizetésemelés céljából módosított szabályrendelettel a jóváhagyást megtagadta, s ennek kapcsán olvastattam a tisztikar kérvényét és a pénzügyi bizottságnak ezt pártoló vé-

leménye. Élénk, de nézetünk szerint felesleges vita keletkezett ezután. Felesleges azért, mert az kétségtelen volt mindenki előtt, hogy a gyűlés megszavazni fogja a kért pótlékokat. Sokkal jobban van ez ilyen előkora összeállítva, semhogy biztosra ne mennének. Egyszerűen szavazni kellett volna és egy félóra alatt vége van a gyűlésnek. Így pedig jó két óra hosszat foglalkoztak egy ügyvel, melynek sorsa ugysem itt dől el. Az első szónok dr. Schön Vilmos volt, ki tartalom és előadásra egyaránt igen szép, tárgyilagos beszédben a drágasági és személyi pótléknak kért mértékét megszavazhatónak nem tartotta, mert a miniszteri döntés nemcsak a fizetésemelésre vonatkozó vitát zárta le, hanem felvilágosító és figyelmeztető jellegű is a jövőre nézve. Tekintettel arra, hogy bár jogtalanul, a felemelt fizetést is kiutalták három hónapon át, és ennek visszafizetése az illetőknek nehezére esnék, a már felvett összegeknek megszavazását ajánlja. Id. Mezsner Gyulának a pénzügyi bizottság javaslatát pártoló felszólalása után Miklóssy István ragaszkodik a fizetésemelésnél kifejtett abbéli álláspontjához, hogy a pótlékszázalékszerűen, a fizetés 25 százaléka arányában adassék meg az aránytalanság elkerülése végett. Dr. Kossuth János hosszabb felszólalásban a miniszteri döntés bírálatával kapcsolatban a kért pótléknak nemcsak erre az évre, hanem állandó megszavazását indítványozza. Barthos József szerint ezt a törvény nem engedi, s ezért csak a folyó évre szavazza meg. Dr. Szirmay István ugyanily értelemben fog szavazni. Szavazata nagyon megnyugtató lehet városunk helyzetére. November 23-án a fizetésemelés tárgyalásakor az ellenzék vezérszónoka volt és hatalmas beszédben támadta a költségvetést, melynek majdnem minden nagyobb bevételi tétele direkt és indirekt adókból áll, a város népének elszegényedésére, ipar és kereskedelem, megilletés hanyatlására hivatkozott és utalt a városháza kapujában kifüggesztett 150 adó árver. hirdetőnyelre, kije lentette, hogy ha elismeri is polgármesteri állás előkelő voltát, ami polgármesterünk tulságosan reprezentál és és e végett a fizetését 50 százalékkal 2000 koronával emelni nem indokolt stb. stb. Azóta rövid 4 hónap telt el és hála Istennek mindez a sok baj elmúlt. Az adóterhek bizonyára eltűntek, a nép jóléte meglepő mértékben emelkedett, a kapuban már csak 149 árverés van kifüggesztve, a polgármester — szegény — hirtelen elvesztette azt a forrást, melyből eddig telt a tulságos reprezentálása, azért meg is változhatott a nézet és a hangulat. — Igazán nyugodt lehet már Újhely polgársága. Egyben dr. Szirmay litani próbálta dr. Schön Vilmost a szabadságról, az autonomia becséről és az ahhoz való ragaszkodásról. »Bátyáram, nem olyan nagy ördög a miniszter, hogy annyira felni kelljen tőle s a szabadság fogalma ugy kívánja, hogy a miniszterhez ne folyamodjanak! Dr. Schön Vilmos személyes kérdésben felelt és talpraesetten hivatkozva tanulmányban és tapasztalatokban megőszült fejére, kijelentette, hogy ynem kívánja azokat az öcsém-uram tudásának változó színű szímaival ékesíteni. — Manks Endre, ki a fizetésemelést annak idején pártolta most a drágasági pótléknak ajánlott módját ellenezte, hanem percent-arányt óhajtott, 2000 koronán felüli fizetésnél 20 százalékat, azon alul 25 százalék pótléket indítványozott.

A vita bezártakor a polgármester szölt. Nem a maga érdekében agítált, mert hála stennek oly helyzetben van, hogy nincs rá szorulva, nem is a fizetésért vállalta állását, hanem mert szereti a várost és javát előmozdítani akarja. Ha kívánják, ő lemond a maga pótlékáról — csak tisztársainak adják meg. Ez a nagylelkű, önzetlen megnyilatkozás az értekeny szívű városatyákat hangos tiltakozásra bírta. »Megadjuk, megadjuk» kiáltották, mint 1848-ban Kossuth szavára az országgyűlés és a jelenet stilszerűségéhez csak az

hiányzott, hogy a polgármester felálljon és ő is »leboruljon a testület nagysága előtt.« De ez nem történt, hanem csak egymásra néztek a haruspexek és tekintették azt jelenté, hogy ily kitartás az összetartásban és a poklok kapui sem döntenek le hatalmukat. Névszerinti szavazással 7 szó ellen megszavazták a pótlékokat a miniszter által törölt összegek mértékében az 1901. évre. A pénzügyi bizottság indítványa ellen szavaztak: dr. Homyay Béla 2, Hönisch Dezső 1, Miklóssy István 1, Manks Endre 2 és dr. Schön Vilmos 1 szavazattal. Roze József és Roze Salamon nem szavaztak. — Történt pedig mindez a színház tőszomszédságában a »Színházi képtelenségek« színelőadásának napján. Hát mi is még eltréfálunk majd erről a dolgról.

— **Hivatalos hirdetőny.** Az 1899. évi XV. t.c. 142§-a az országgyűlési képviselők választására jogosultak hivatalból összeállított névjegyzékének az összeállítását követő minden esztendőben hivatalból való kiigazítását rendelvén el, a kiigazítás folyó évi április hó 5. 6. és 9-ik napján fog eszöszöletetni. Felhívom ennél fogva a város területén összes nyilvános és közintézetek, továbbá részvénytársaságok, vállalatok és egyesületek igazgatóságát, hogy az idézett törvény s az 1874 évi XXXIII. t-cikk alapján választó jogosultsággal bíró helyben lakó alkalmazottjainak névjegyzékét összeállítva, az állás, évi fizetés és életkor pontos kiüntetésével mellet hozzáam legkésőbb folyó évi április hó 4-ig megküldeni sziveskedjenek. Megjegyzem, még hogy nem magyar állampolgárok és oly magán hivatalnokok, kik bár magyar állampolgárok, de 1000 koronánál kisebb évi fizetés után adoznak, valamint a szolgálók az említett névjegyzékbe fel nem vehetők. Kelt Sátoraljaúj helyben 1901. évi mártius hó 27-én. Székely polgármester.

HIREK.

— **Április hó elsejével új előfizetés nyílt a „Felsőmagyarországi Hírlap”-ra. Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, a kiknek előfizetés márczius végével lejárt, hogy a lap megrendelését minél előbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a stétküldésben fennakadás történjék.**

— **Stefánia Gróf Lónyay Elemér és neje április hó folyamán, valószínűleg 25-én, rókonaik látogatására Delegnyőbe érkeznek. E célból a delegnyői parkban a szükséges előkészületek már javában folynak.**

— **Dr. Waldmann Adolf** Hirtelen támadt, de hónapokon át tartott hűlés okozta háterginc gyuladásban mára virradt éjél meghalt, a helybeli orvosok kar egyik jeles tagja, társadmunknakt tisztelt alakja dr. Waldmann Adolf, kit a legmondásabb ápolás és collegainak egyesített legjobb igyekezete sem volt képes megmenteni bajának végzetes kimenetelét.

Betegségének különböző fázisai voltak, influenza tüdőgyulladás jellegével lépett fel, melyből némileg helyreállva Abbiziában töltötte a szigorú telet a honnan fájdalom gyenge állapotban körülbelül 2 héttel előzött érkezett haza és bajának gyökere a háterginc bántalom rohamosan vitte a szomorú végfelé. Halála felett és bánatában mértül özvegye iránt a részvét oly általános, a minő a legtrikább esetben szokott nyilvánulni, temetése vasárnap d. u. 3 órakor lesz.

— **Dobránszky Adolf meghalt.** Insbruckban e hó 20-án meghalt egy itt is ismert öreg ember, a kinek annak idején gyászos szerepe volt a magyar szabadságharcban, később pedig egy híres felségárusulási pör egyik vádlottjává lett. A halott Dobránszky Ivanovics Adolf udvari tanácsos, harmadik osztályú vaskorona-rend, az orosz második osztályú Szent Anna-rend és a harmadik osztályú Szent Vladimir-rend tulajdonosa.

Dobránszky Adolf a zempléni megyei Rudlyó faluban született. Osrági orosz családból származott. Nagyatya és atyja is pap volt, anyja pedig magyar asszony. Szepesházy leány s ő általa jutottak a Dobránszkyak összeköttetésbe a magyar nemességgel. Dobránszky Lőcsén, Rozsnyón, Miskolcon és Egerben tanult. Már iskolában nem közönséges tehetségnek adta jelét. Élénk összeköttetésben volt rúthón, tót, szerb tanuló-társával s velük nemzeti és irodalmi társulatot alakított. Tanulmányait elvégezve, állami szolgálatba lépett Szepességen, de csakhamar abbahagyta, hogy Selmeczbányán elvégezhesse a bányász akadémiát. 1840-ben bányatisztte neveztek ki, két évvel később a hontmegyei nemesi gyűlésnek volt egyik elnöke. 1846-ban Bécsbe hívta a kormány, hogy ott a bányaitgy reformjában részt vegyen. Bécsben minden tervét jóváhagyták és elfogadták. Dobránszky-nak a magyar nemzet ellen való politikai működése 1848-ban kezdődött. A kormány Pestre hívta, hogy tegye le a hitet az alkotmányra. Dobránszky megtagadta ezt s csakhamar nyíltan is fellépett, mint igazgató a rúthének közt. E miatt el kellett hagynia az országot. Galicziába ment, de csak kis időre, mert a mikor a behívott muszkasereg Magyarországba tört, az osztrák kormány Dobránszkyt kormánybiztosá nevezte ki a muszka sereghöz. Rüdiger mellé került s ott is működött egész a viláosi fegyverletélig, hol szintén jelen volt. Az akkori időben tett szolgálataokért jutalmazta meg az osztrák kormány Dobránszkyt a kiüntetésekkel és rendjelekkel. Az 1849-ik év végén Ungváron lett kerületi előadó Dobránszky; két évvel azután kerületi bizto lett Kassán, aztán tanácsos a budai helytartóságnál, később pedig a helytartótanács nagyváradi osztályánál. Bár egyre a magyar ügy ellen dolgozott, mégis megválasztották 1861-ben, majd 1865-ben Zemplénvármegye egyik kerületében követnek a magyar országgyűlésbe. Választását azonban később megsemmisítették. Az 1866-iki esztendőben lett Dobránszky udvari tanácsos és mint referendáriust Bécsbe hívták az udvari kancelláriához. Mikor az abszolutizmus utolsó harcát vívta az erőre kapó alkotmányossággal és megégszer akart a nemzetiségekre apellálni, Dobránszky mint a kancellária embere ismét sok olyan szolgálatot tett, a melyek ártottak a magyar ügynek és ezért vaskorona-rendet kapott. A kiegyezés után el kellett hagynia az állami szolgálatot. Nyugdíjat azonban mégis kapott, az Andrássy kormány és az országgyűlés megadta, bár a kisebbség hevesen ellenezett. Dobránszky nagyon csunyan hálálta meg ezt. Bécsben már elejétől kezdve egyik vezetője volt a pánszláv mozgalmaknak. Később a galicziai rúthének vezetőembereivel szövötközött s manipulációik a törvény előjuttatták őket. Dobránszky és 11 társa ellen felségárusulás és hazaárulás büntetése miatt tettek vádat. A nagy feltűnést keltett pör, melyet az 1884 év nyarán mintegy két hónapig tárgyalt a lemergi törvényszék, több vádolt elítélésével végződött, de Dobránszkyt és néhány társát fölmentették, bár több kompromittáló adat volt ellenük. Dobránszky a pör befejezése után Innsbruckba ment lakni Ott élt azóta esőndben és ott is halt meg.

— **Gyászhir.** F. hó 25-én nagy részvét mellet temetették el Kravjanski Jánosné, tolcsvai kántor-tanítónak neje. A bánatba merült férj környékbeli collegai valamennyien megjelentek a temetésen, melynél az ó-liszka dalárda Dalibor Ferenc ó-liszka kántor-tanító vezetése mellett és az ottani temetkezési egyesület 20 tagja az egyesület titkára Szatreczki Géza vezetése alatt és a fálkyás tarsulat részvétele elmelte a végítztséget. A sírnál az egyházi functió után Gaal Endre erdő-horvát ev. ref. kántor tanító szivrelható beszéi

det intézett a megszorodott apához a megjelent collegat nevében, ki derék hitvesét és legjobb anyát siratja 5 kis árvával az elhunytban.

— **Athelyezés.** A munkásegység-megyei püspöki kormány *Mathé* Miklós lasztóméri gör. kath. lelkészét Berög-Rákosra helyezte át.

— **Gróf Andrassy-fele** hitbizományhoz tartozó morvai ingatlan rész jószágát önkéntes árverésen 22.700 koronáért *Widder* Béla magánzó vette meg.

— **Öngyilkos.** Pávlonyi Ákos vasuti gyártelepi munkás, a ki e helyütt 28 esztendeje volt alkalmazásban március hó 29-én föbe lötte magát. Az 59 éves gyári munkás későn ébredt annak a tudatára, hogy nem jó egyedül lenni, nősülni szeretett volna tehát, és jegyest ki is szemelt, már magának, de mielőtt a fontos lépést elkövette volna előre haladt koragondolkodóba ejtette és sok fejtörésnek az lett a vége, hogy egy szép napon (értetetlen módon) illemhelynek nevezett helyre félrevonult és ott véget vetett mindennek.

— **Öngyilkos szerelmesek.** A haburái erdőőr Kovács András tegnap hajnalban az erdőben cirkálva, szörnyű dologra bukkant. Egy tisztás szélén az egyik tölgyfa vastag ágán két hulla, egy fiatal lány s egy fiatal legény hideg teteme csüngött. A rémes lelet-ről azonnal jelentést tett a község-háznál s a bíró az esküdtelkkel nyomban behozta a hullákat a faluba. A község-házán Bernát Anna parasztasszony felismerte a hullákat. A bíró egy lovas legényt küldött at a szomszédos faluba, Kálendóba a fiatal öngyilkosok szüleire, Pető Mihály régen szerette Oláh Annát s feleségül is akarta venni, de gögös vén apja nem engedte, hogy szegény leányt hozzon az ő tágas portájára. A reménytelen szerelmnek borzasztó lett a vége. A szerelmes pár a szomszéd falu erdejében felakasztotta magát. Az öngyilkosságról értesített szülők már csak a ravatalon találkoztak egy hét előtt eltűnt gyermekükkel. A két hullát átszállították Valenó községbe.

— **Sorozás.** Z. Szinnán e hó 26. 27-én ment végbe a sorozás. Az anyag rendkívül vilány volt. A besorozottak száma nagy ugyan, de teljesen hibátlan vajmi kevés. Az előző évekhez képest azért mégis mutatkozik némi haladás, mivel a törpék száma erősen megfogyott s ez éven vajmi kevesen kapták a szegényteljes, de mégis örvendetes »piros cédulát«. Az eredmény a következő: felhíva lett 539 egyén s megjelent 289 távol maradt 250. Az I. korosztályban 110 közül 31, a II. k. o. 105 közül 21, a III. k. o. 74 közül 27 lett besorozva. Korosztályán felül állott 8 kisköböl besoroztatott 3. Az összes besorozottak száma tehát 82.

— **Elfogott rabló cigánybanda.** Tegnapelőtt este, mint levelezőnk írja, a Jelmoczi országoton, Perbenyikről gyalog hazafelé tartott Fodor Balázs gazdatiszt. Közel a temetőhöz, egy sűrű cserjésből egy rongyos ismeretlen hirtelen háta mögé ugrott s egy pokróczot vetett fejére, s kezét erősen átkeulcsolva, nagyot fityentett. Fodor Balázs hangos segélykiáltásba tört ki, de a vastag pokrócz elfogta a hangot. A bokorból több rabló sietett elő és sorra motózták zsebeit, ha nem akadtak prédára, jól agyba föbe verték. A szerencsétlen ember tehetetlenül várta sorsát, mikor egyszer csak eleresztették a rablók s valamennyien futásnak eredtek. Fodor Balázs ledobta a pokrócot, látta, hogy a csendőrök voltak szabadítottai, kik a sűrűben vezető gyalogsvényen lesték már régebben a gyanús alakokat. Az egyik csendőr a menekülő rablók után lőtt, mire az egyik lábán megsebesülve a földre rogyott, a többiek pedig rettegve a leléstől, bevárták, a feljüket szaladó csendőröket. A rablók közül nyolc hurokra került, míg egy elmenekült. Az elfogott rablókat: Sztét Ádám, Lajos Tótor, Gábor Ferencz, Pongó András, Toth Bakos János, Toth Bakos Bertó, Lukatos Mihály, Bálint József kobor cigányokat átadták az ügyészségnek. Fodor Balázstól a cigányok

egy arany órát, 300 korona készpénz s arany gyűrűt, egy briliáns nyaktűt, aranygombokat és egy aranylancot raboltak el. Az elrabolt tárgyakat a briliáns nyaltü kivételével megtalálták a ablakál.

— **Birtokvétel** A petriki urbéres gazdák *Stépan* Borbála örökösének Petriken lévő ingatlanait 60.000 koronáért vették meg.

— **Eleven faklya.** *Rosák* Jánosné, homonnai lakos e napokban a városba ment valami sürgős dolgot elintézni. A míg távol járt a háztól, hogy valaki be ne toppanjon a szobába, elzárta a konyhaajtót, nemkülönben a szobaajtóra is ráfordította a kulcsot, hol Bilasz Mihály 5 éves fogadott fia játszadozott.

Kis idő múlva a szomszédok isszonyu sikoltozást hallottak. Többen kirohantak az utcára s akkor látták, hogy *Rosák* né szobájának ablakából sűrű füst gomolyog kifelé.

— Tűz van!
— De valaki van a szobában.
A férfiak közül a bátrabbak erre neki fekdtek az ajtónak s rövid idegletés után betörték, majd pedig a szobaajtót döntötték be.

Isszonyu füst tödül ki erre a szobából, hosszú rémes lángnyelvek csapnak ki.

Közben megérkezett *Rosák* Jánosné. A mint meglátta a tüzet, vérfagyasztó sikoltásba tört ki.

— Hol van a gyermekem Emberek segítség, a lángokba pusztul a fiam.

Hamarosan vizet hoztak s azzal sikerült a szobátvetet kissé eloltani annyira, hogy a szobába lehetett menni, Borzasztó látvány tárult a szobába lépők szeme elé. A lángoló burorok romjai között ott feküdt fekete, megcsúszkodott testtel, iszonyu sebektől borítva, haltan az 5 éves Bilasz Mihály. A kis fiu a lángok között pusztult el, a szülők gondatlansága miatt szörnyű tüzhalt szenvedett.

A gondatlan asszonyt elfogták. A tüzet valószínűleg a gyermek játék közben okozta.

— **Vásárárthelyezés.** A kereskedelmiügyi m. kir. miniszter megengedte, hogy vármegyénk területéhez tartozó Sztropkó községben, a f. évi ápril. hó 9-ikére eső országos vásár ez éven kivételosen ápr. 2-án a június 25-ére eső július 9-én. végül az október 1-ére eső szeptember 17-én tartassék meg. Királyhelmezen a f. évi ápr. 4-re eső vásár pedig márcz. 28-án tartassék meg.

— **Általánosságban elismerik** egy nálunk, mint külföldön, hogy a Mauthner-fele gazdasági és kerti magvak gyakran háromszor akkora termést adnak, mint sok másféle magvak. Különösen impregnált esillagjeggyű répmagjai ritkítják parjuk at és össze nem tévesztendő más utánzótt hasonló védjeggyű, de nem impregnált répmagokkal. Mauthner-fele magok tekat felülmulhatatlanok és gazdáink csak helyesen eszeleksenek, ha magszükkletüket mindig Mauthner-fele magokkal fedezik.

— **Magyar ruhaviselet.** A kolozsvári egyetemi hallgatók tudvalegővő állást foglaltak a magyar ruhaviselet mellett s példájokat most több vidéki város ifjusága követi. Ujabbban a kassai jogakadémia hallgatói körében indult mozgalom ez irányban, a kis-ujszálási főgymnasium ifjusága pedig szintén lelkes hangu felhívást boesátott szét a tanintézetekhez a magyar viselet érdekében.

— **Olvasó közönségünknek** szives figyelmét felhívjuk *Frey* Miksa helybeli előnyösen ismert fényképésznek műizléssel kidolgozott és a *Römy* Lipót czég kirakataiban kiállított fényképeinek megtekintésére.

— **Világtörténet.** A magyar történetirodalom egy új kötettel gazdagodott Valóságos gazdagodás az a mi viszonyaink között, mikor egy fontos történelmi korszak oly alapos és tudós íróra talál, aminő *Marcell* Henrik. *Marcell* majd husz év óta működik a történetirodalom terén s fejlődése utját jeles munkák jelölik. Most minden eddigi munkássága elő-

tanulmánynyá válik, midőn megírja főművét. Az Uj-kor és legújabb kor történetét egy nagy 12 kötetes vállalat számára, melynek ő maga a szerkesztője. Ez a nagy történelmi munka az első, amely a világtörténet hatalmas képébe beleolvasztja a magyar történelmi élet nem csokélyendő vonásait. Még nem jelent meg világtörténelmi mű, amely a magyar életet az európai történet egészébe szervesen belefoglalta volna, rendszeren külön szakaszban emlékeztet meg rólunk, mint egy Európában élő, de az európai történetben részt nem vevő népről, akár csak a Balkán-államokról sokás. Ez az első nagy vállalat, amely nemzetünk történelmét nem külön, hanem az európaival együtt kölcsönhatásukban tárgyalja.

— **Mikor lesznek a képviselőválasztások?** Ez a kérdés egyre jobban izgat a kedélyeket. Némelyek azt mondják, hogy őszkor; másyk a beavatottabbak szerint: már most júniusban. De oszlattassék fel a képviselőház bármikor, annyi már is kétségtelen, hogy ily nagyarányu igazalmas képviselőválasztásunk rég nem volt, aminőnek ez mutatkozik. Ez az is bizonyos, hogy a „Budapest pol. napilap, mint a multban, ezuttal is ki fogja venni bő részét a választási háboruból. Ama „Budapest“ más tekintetben is folyton folytást azon igy'kszik, hogy a magyar olvasóközönség páratlanul álló nagy rokonszenvét, amely negyedszázados pályafutásán állandóan kísér, továbbra is fentartsa és öregbítse. Tagadhatlanul megbízható, élénk, jól szerkesztett 48-as újság.

Vezetőikeit legtöbbször orsz. képviselők írják, köztük *Kossuth* Ferencz a függetlenség párt elnöke. Hírei frissek, tárcarovata változatos; folytatást kérte érdekesítő regényt közül egyszerre. Vasárnaponkint pedig „Uj-Budapest“ cím alatt humorisztikus mellékletet csatol a főlaphoz s e viclap talánymegfejtői közt, a jutalom-könyveken felül, még egy-egy Jásziv-sorsjegyet sorsol ki. Ha még tudjuk, hogy a „Budapest“, minden rendes előfizetője minden újkörk egy díszes naptárt kap egészen ingyen. — ugy nem esodálkozunk rajta, hogy a „Budapest“ a legolvasottabb lapja hazánkknak. — Előfizetési árak: Egész évre 24 kor., fél-évre 12 korona, negyedévre 6 korona, egy hónapra 2 korona. Mutatványszámot kívánatra bárki ingyen kaphat. A megrendelések, előfizetések a »Budapest« kiadóhivatalához, Budapest, IV., Sarkantyus-u. 3 sz. a. intézendők.

— **Magyar Bazár.** Ezt a legrégibb, legjobb divatlapot Wohl Janka szerkesztí és az Athenaeum r. t. adja ki. A »Magyar Bazár« az egyetlen magyar divatlap, mely havonként négy-szer jelenik meg mindig bő divatrész-szel, gyönyörű szines divatképekkel és illusztrált szipirodalmi melléklettel. A »Magyar Bazár« borítékján annyi tudnivaló közül a társaságból, háztartásból, regényt, amennyit egyetlenegy sem a hazai divatlapok közül: a »Magyar Bazár« előfizetési ára negyedévre 4 korona. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Bpest, K repesi-ut 54.

KÖZGAZDASÁG.

Az olasz borbehozatal.

Az olasz borimporthnak egyik képviselője, *Notario M.* rank néve örvendetes statisztikai adatokat terjesztett az olasz földmívelési miniszter elé, melyekkel az Ausztria-Magyarországba irányuló olasz borimporth jelentékeny csökkenését bizonyítja. Ezen adatok szerint 1900-ban az olasz borbehozatal az 1899. évhez képest 3.563.631 kilogrammal, 1898-hoz képest pedig 10 millió 7763 kilogrammal volt kevesebb. Ezeket az adatokat azonban *Notario* közlései nélkül is ismerjük, ennél azonban érdekesebbnek és ráuk néve tanulmányosabb jelentésnek ama részletei, melyek az import csökkenésének

okait s az olasz borimporth jövőbeli kilátásait sorolják fel. E szerint az olasz borok behozatalának csökkenését részint az Ausztria és Magyarország kedvező szürete, részint azon körülmény okozta, hogy 1900-ban Apuliában és Sziciliában kevés fehér bor termett. De hozzájárul — ugymond — az import csökkenéséhez azon körülmény is hogy az osztrák és a magyar borok ára jelentékenyen esett, minél fogva ezen borok az olasz borok versenyével szemben a képesek piacot magoknak biztosítani, annyivalinkább, mivel az olasz borok ára az utóbbi években emelkedett. *Mindazonáltal* — *Notario* szerint — a nagy alkoholtartalmu és száraz extrakt-anyagokban gazdag apuli és sziciliai borok Magyarországon most is keresettebbek s azok maradnak a jövőben is, mivel a könnyű és nagy-mennyiségben termelt magyar borokkal való összevágásra s ekként a borok javítására (?) igen alkalmasak.

Notario szerint tehát az olasz borimporth csökkenése csak muléony körülményeknek tulajdonítandó s szeriate olasz borra nekünk akkor is szükségünk lesz, ha szőlőnk rekonstrukciója befejezetté válik s Magyarország szőlőhegyei s szőlővel beültetett sík területei a termést ismét osztani fogják. A magyar boroknak olasz borral való összevágásáról azonban mi azt tartjuk, hogy ez az eljárás meghamisítása a magyar bor jellegének s esetleg azt eredményezheti, miszerint a magyar bor specifikus tulajdonságai elenyésznek s a külföldi fogyasztó piacokon mindinkább ismeretlenekké válnak. Már pedig nekünk nem az áll érdekünkben, hogy az olasz és magyar bor összevágása utján egy mixtum kompozitumot állítsunk elő s valamelyes univerzális kereskedelmi árut hozzunk a piacra, hanem az, hogy hazai borainkat tisztán kezelve, azok sajátos tulajdonságait fentartsuk s a magyar bort, mint ilyent, tegyük ismertté és keresetté a külföldi piacon.

Nem szabad tehát magunkat azzal áltatnunk, hogy az olasz borimporth, akár eltörlük a borvám-klauzulát, akár nem, magától is megszűnik, mert bormertermelésünknek a régi nivóra felemelkedése az olasz borok behozatalát szükségelenné teszi. Nem így van; a kedvezményes olasz borvám utóhatását sokáig érezni fogjuk, mivel szép számmal vannak már az országban olyan borkereskedők, akik a magyar bornak olasz borral való kezelését, vulgó pancsolását annyira megszokták, hogy anélkül már el sem tudnának lenni s ezek mindaddig importálni fogják az olasz bort, amig a behozatali vám alacsony volta az importot lukratív üzletté teszi.

A borvám klauzula eltörlését tehát továbbra is erélyesen szorgalmazni kell. Erre a magyar kormány hajlandó s hir szerint az olasz kormány már értesítve is van arról, hogy a kereskedelmi szerződésnek alkalmával a borvám klauzula nem fog megújítani. Ausztriában azonban — ugy tátszik — nem egészen így gondolkoznak. A borvám-klauzula fentartását az osztrák kormány sem meri ugyan követelni, azonban *Call* báró, kereskedelmi miniszter egyik nyilatkozatából, melyet közelebb a bormertermelési bizottság ülésében tett, azt lehet következtetni, hogy az osztrák kormány Olaszországgal szemben mérsékelt borbehozatali vám státuálása mellett foglalt állást. A miniszter ugyanis akként nyilatkozott, hogy az olasz borokra összevágás céljából szükség van, de az olcsó olasz borok behozatalának némi mérsékelt borvám nem lesz hátrányára. Ez azt jelenti, hogy Olaszországgal szemben egy újabb borvám-klauzula utján állapították meg hitonyos kedvezményt, mely az olasz bor további importhat lehetővé tenné. *De ennek a mi érdekünk a leghatározottabban ellene mondanak, mi semmiféle kedvezményt nem vagyunk hajlandók az olasz boroknak engedélyezni s követeljük, hogy Olaszországgal szemben is azon borvám-tétel alkalmaztassék, melyet minden velünk szerződő országnak, mint legtöbb kedvezményt engedélyezünk.*

Ezt a kérdést tehát, állandóan na

pirenden kell tartani s minél közelebb jutunk a kereskedelmi szerződések megújításának idejéhez, annál inkább szorgalmazni kell az olasz borbárm-klaudla teljes eltörlését.
M. P.

NYILT-TÉR.*)

Nyilatkozat.

Mikor tudomásomra jutott, hogy Gabányi István collegám ez ut n keresett némi orvoslást ügyével szemben, elítéltem, mert — bár minden sorát aláírom — mégis kíméletlennek találtam őt. De — sajnos — igazgatóm méltatlan eljárása engem is arra kényszerít, hogy csak ilyen uton adjak megbotránkozásomnak kifejezést.

Bár szerződésileg kikötött járandóságom a jutalomjáték, ezen jogomtól Halasi Béla ur a következő szavak kíséretében megfosztott. »Hallottam, hogy beperél. Tegye, és így nem mentheti méltánytalan eljárását, mert másfél hónapon át folyton szorgalmatam jutalomjátékom kifizését szóval ugymint írásban. Mikor rendezetlen anyagi viszonyaimat enlgettem — a mi határozatlan időközökben és részletekben kikapott, amugy is csekély fizetésem mellett, természetesen — mindig a jutalomjátékkal biztatott és most nem acceptálható módon megtagadta. Erre bepereltem, és ő tartva a következő nyektól, kitűzött egy jutalomjátékot szombat — délutánra, melyet persze nem fogadtam el. De így peremet visszavontam, mert bár jutalomjátékot délután mióta a magyar s. inészt fennáll, nem adtak... ezt a pontot szerződésem a hagyományos szokás természeténél fogva, nem is határozza meg pontosan. Tan abban az esetben megérténém ez eljárást, ha kötelezettségemnek tölem telhető legjobb igyekezettel nem feleltem volna meg, de én minden elfogultság nélkül Ujhely nagyerdemű közönségére és sajtójára hivatkozom, itélje meg, hogy engem nemcsak jogcím, de érdem utján is nem megillet-e a jutalomjáték?

Miután a nagyerdemű közönség irántam tanusított „szeretetteljes” jobb jövőre biztató rapsait ez uton megköszönöm, kérem ez eljárás minőségét saját jó felfogása szerint megítélni.
Sátoraljauhely, 1901. márc. 30.

Öszinte tisztelettel
Krasznay Ernő.

*) E rovat alatt közlöttekért a szerkesztő nem elötös.

A szerkesztőség üzenetei:

H. S. Rendkívül sajnáljuk, de ilyenre nem válla kozhatunk. Tessék egyenesen a hatóságok fordulni.

K. F. Szo notor. Ezt mindaddig nem ösmertük, kö-zönjük szépen. Mindenesetre utána nézünk a dolognak, ha megfelelnek az adatok, semmiesetre sem fogjuk elhallgatni.

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA.

3892—1900. tjkvi. sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A tokaji kir. járásbírósg, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Tállyai népbank végrehajthatónak — Cs. Tóth Pál és neje Montai Julianna végrehajtást szenvedő elleni 1584 korona tökékövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a tokaji kir. járásbírósg területén lévő Tarezal község határában fekvő a tarezali 569. sz. tjkben Sütő szül. Marczinkó Rozália, Kozma Teréz és Sütő Mária, és Barna Józsefné Cs. Tóth Erzsébet, Cs. Tóth Pál és Gönczi Istvánné Cs. Tóth Terézia nevén álló 729 hr. sz. „Aljáró” számú tőföldre 88 korona beesárban.

a tarezali 1101 sz. tjkben Tóth Pálné Mikola Zsuzsánna és Cs. Tóth Pál nevén álló 2667. hr. számú „Kis Veres” szántóföldre 66 korona beesárban.

a tarezali 1490 sz. tjkben foglalt 3332. hr. számú „Mandolás” szőlőbirtokból Cs. Tóth Pál nevén 1/3-ad részben álló részbirtokra 283 kor. 34 fillér beesárban,

a tarezali 1733 sz. tjkben foglalt 406. hr. és 62. ó. i. sz. ház, udvar és kert birtokból Cs. Tóth Pál nevén 1/3-ad részben álló részbirtokra 533 kor. 34 fillér beesárban,

a tarezali 1629 sz. tjkben Cs. Tóth Pálné Montai Julianna nevén álló 1888. hr. sz. részbirtokra 205 korona beesárban, és

a tarezali 1923. sz. tjkben Csekő János és neje Kádár Julia és Cs. Tóth Pálné Montai Julianna nevén álló 2040 hr. sz. „Csereyug” részbirtokra 147 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1901. évi április hó 17. napján d. e. 10 órákor Tarezal község házánál megtartandó nyilvános árverésben a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlan beesárának 10 százalékát vagyis 8 kor. 80 fill. 6 kor. 60 fillér. 28 kor. 33 fill. 53 kor. 33 fill. 20 kor. 50 fill. 14 korona 70 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt övadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tokajban, 1901. január 18. a kir. járásbírósg, mint telekkönyvi hatóságnál

Szabó Lajos,
kir. aljbíró.

3891/1900. tjkvi. sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A tokaji kir. járásbírósg, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Tállyai népbank mint szövetkezet végrehajthatónak, Nagy Sámuel és társai tarezali lakosok végrehajtást szenvedő elleni 300 korona tökékövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a sátoralja-ujhelyi kir. törvényszék a tokaji kir. járásbírósg területén lévő tarezal község határában fekvő a tarezali 775 sz. tjkben Nagy Sámuel k. Nagy József és Nagy Teréz nevén álló 2878. hr. sz. magyorós dűlőbeli szőlőbirtokra 524 korona kikiáltási árban,

a tarezali 776 sz. tjkben öze Pallaghy Istvánné és Nagy Sámuelné szül. Onodi Erzsébet nevén álló 2830 hr. sz. magyorós dűlőbeli szántóbirtokra 506 kor. kikiáltási árban,

a tarezali 1204. sz. tjkben Pallaghy Istvánné szül. Onodi Erzsébet nevén álló 2879 hr. sz. magyorós dűlőbeli szőlőbirtokra 522 kor. kikiáltási árban és a tarezali 1447 sz. tjkben Nagy Sámuelné Illési Sára nevén álló 3529 hr. sz. szántóföld birtokra 14 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1901. évi április hó 15-ik napján d. e. 10 órákor Tarezal község házána megtartandó nyilvános árverésben megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok beesárának 10 százalékát, vagyis 52 kor. 40 fill., 50 kor. 60 fill., 52 kor. 2 fill. és 1 kor. 49 fill. készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt övadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tokajban, 1901. január 18. a kir. járásbírósg, mint telekkönyvi hatóságnál

Szabó Lajos,
kir. aljbíró.

Arverés.

Az első sátoralja-ujhelyi zálogházban
az árverés
f. évi ápr. hó 25-én d. e. 9 órákor
fog megtartatni.

Eladó

a néhai Grosse Ödön féle szőlőben több ezer darab első rendű sima zöld oltvány.
Megrendelhető a szőlőkerületnél Kossuth utca Vadász-féle ház Sátoralja-ujhelyben.

Eladó

egy legújabb szerkezetű új rövid zongora
kittünó hanggal, olesó áron
Udvardy Szaniszlónál
S.-A.-Ujhely, Kossuth-u. Dr. Szepeffi-ház.

ELADÓ

a Szmeccsányi János ur tulajdonát képező vékei uradalomban 25 mm. elsőrendű veres here mag. — Ugyanott öt darab négy éves 141—143 cm. magas „Pusztafia” félvér amerikai mén után nevelt kocsiló s ménesbeli csikó olesó áron eladó.
Tudakozódásokkal kérjük az uradalom intézőségéhez Véke, u. p. Király-Helmecz fordulni.
A gazdaság Intézősége

Kiadó lakás.

Kossuth-utca 175 c) szám alatt (a honvéd laktanyával szemben) 2 utcazi szoba, éléskamra, 2 kamara és kertből álló lakás **április 24-től kiadó.**
Bővebbet a kiadóhivatalban.

MIÉRT

van annyi utánzat?
MERT

valódi Eisenstädter-féle

Linoleum padló zománc

a törv. hej. „vaslovag” védjeggyel a legjobb és legértékesebb fénymáz puha padlóknak és konyha bútoroknak bemazolására.

Az Eisenstädter-féle

Linoleum padló zománc

egy óra alatt keményre szárad, bámulatosan szép fényvel bír és tartósság tekintetében eddig fölülmulthatatlan. A következő változatokban kapható: 1. sz. sárgásbarna, 2. sz. sötétbarna, 3. sz. mahagonibarna.

Nagy elterjedtségénél fogva

Linoleum padló zománc-

unkit különböző hasonló hangzások nevek alatt értéktelen utánzatokkal hamisítják, miért is kérjen mindenki kizárólag csak Eisenstädter-féle Linoleum padló zománcot, a törv. bejegyzett „vaslovag” védjeggyel.

Eisenstädter Testvérek

lakk és festékgyára, Bécs

Kapható S.-A.-Ujhelyben:

Behyna Testvérek és Nagy Ferenc ezégeknel.

Csipke-függöny tisztítás.

Rakovszky Sándor

férfi- és női-ruha vegytisztító, selyem-szövet, gyapjuruha-festő és guvrirozó intézete.
S.-A.-Ujhely, a vármegyeház háta mögötti Beresényi-u. 45.

Férfi- és női ruhák, tisztí-egyenruhák, tavaszi és őszi felöltők, gyermek-ruhák, szalagok, csipkék, nyakkendők, szarvasbőr-nadrág stb. elő nem sorolt tárgyak tisztításra elvállaltatnak, a tárgy minőségéhez képest minden divatos színben festetnek.

Guvrirozni elvállalok selyem, krep, batiszt, terno, szövet, szatin és mindenféle szöveteket, 150 cm. hosszúságig. Vidéki megrendelések posta utánvétellel is elfogadtatnak.

Férfi és női ruhák kiváratra a legrövidebb idő alatt olesó áron tisztittatnak

Kézi-munka tisztítás.

A Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment Capsici comp.

egy régi kipróbált háziorv., amely már több mint 30 év óta megbízható bedörzsöléssel alkalmazatik **köszvényél, csúszl és meghúléseknél.** Intés. Silányabb utánzatok miatt bevisaraláskor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyre és a „Richter” özejegyzésre. 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban ugyszólvan minden gyógyszerárban kapható. Forrártár: **Török József** gyógyszerésznél Buda-
pesten.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók,
Rudolstadt.

Férfi-ruha tisztítás

guyrirozás.

Hirdetmény.

A sátoralja-ujhelyi népbank mint takarékpénztár
1901. február 3-án tartott közgyűlésének határozata alapján, az intézeti alapszabályok 21. szakaszához képest az intézeti részvényesek ezennel felszólítanak, miszerint a még be nem fizetett, részvényenként egyszáz forintot azaz kétszáz koronát tevő alaptőke részletét.

tíz egyenlő részletben

tehát egész részvényenként husz, fél részvényenként tíz, negyed részvényenként öt koronával és pedig 1901. április 1, július 1, október 1, 1902. január 1, április 1, július 1, október 1, és 1903. január 1, április 1, július 1. napján az intézet pénztárba oly bizonyosan fizessék be, mivel az alapszabályok 22. szakasza szerint a nem fizető ellen a hátrálékos összeg késedelmi kamataival vagy törvény útján fog behajtatni, vagy részvénye megsemmisítettnek fog nyilvánítani, mely esetben a részvényre addig történt befizetéseket a volt részvény tulajdonos elveszti s a részvény értéke a tartalék alaphoz csatolatik

Sátoralja-Ujhely, 1901. márczius 12.

*A sátoralja-ujhelyi népbank
mint takarékpénztár igazgatósága*

Meczner Gyula,
vezérigazgató.

Első Zemplénmegyei Mosó- és tisztító-Intézet.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy egy budapesti elsőrendű vasalónót hoztattam és ezzel kapcsolatosan Sátoralja-ujhelyben Dr. Schön Vilmos úr házában 9 éven át fennálló

mosó- és tisztító-intézetemet

újából berendeztem ahol is mindennemű fehéreneműk, ugymint:

ferfi ingek, gallérok, kézelők stb.

a legújabb bécsi módszer szerint a legnagyobb elővigyázattal mosatnak és vasaltatnak.

Intézetemben mosott ingek, gallérok és kézelők vasalását és fényesítését a legjutányosabb árban elfogadom

Kiváló tisztelettel

STEIDL MÁRIA.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

Boreladás.

1889. évi Tokajhegyaljai
asszu és szomorodni bort

üvegenként is eladok.

Dókus Mihály, s.-a.-ujhelyi lakos.

Hirdetmény.

A t. ez. közönség tudomására hozatik, hogy alulirt intézet földbirtokokra és S.-A.-Ujhelyben lévő házakra 10-50 évig terjedő

Zörlesztéses kölcsönöket

eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

Földbirtokosok s bérlő urak figyelmébe!

Van szerencsém értesíteni, hogy a Magyar Leszámitoló és Pénz Váltó Bank, áruosztályának képviselőjével megbízott.

Ennélfogva bátorkodom b. figyelmét arra irányítani, hogy intézetünk, előnyös összeköttetései révén abban a kellemes helyzetben van, hogy terményeik eladását bizományilag dírcéte a külföldre eladja, s ezáltal jelentékeny hasznot biztosít az eladónak.

Továbbá a reménylendő termésre már most igen előnyös feltételek mellett előlegeket ad, s mind ezután igen csekély díjat számít.

Kérem tehát szolgáltatatom mielőbb igénybe venni, esetleg kész vagyok meghívásoknak eleget tenni, s bővebb felvilágosítás végett személyesen megjelenni.

Mely után maradtam

alázatos szolgálója:

Schön Arnold,

a Magyar Leszámitoló s Pénz Váltó Bank
áruosztályának képviselője
Sátoralja-Ujhely.

PSERHOFER J.

vértisztító labdacsal

Évtizedek óta ott vannak terjedve az egész világon s kevés azon család, a hol ez a

paratlan házigyógyszer hiányzik.

E labdacsokat az orvosok különösen az oly bajoknál ajánlják, amelyek nehéz emésztésnek s dugulásnak következményei, mint pld. zavar az epekeringésben, májfájdalmak, szélbántalmak, köllika, aranyér stb. stb.

Vértisztító hatásuknál fogva kiválóan jó hatást gyakorolnak vérszegénység eseteiben s az ebből származó bajoknál mint **Idéges fejfájás, sápkór** stb. E vértisztító labdacso nagy előnye, hogy szelíden hatnak, fájdalmat nem okoznak s így a leggyöngébb szervezettel bíró egyének, sőt gyermekek is bátran használhatják.

1 doboz mely 15 labdacsoból áll 21 kr. — 1 tekerés, mely 6 doboz 1 frt. 05 kr. A pénz előzetes beküldése után bérmentve: 1 tekerés, 1 frt. 27 kr. — 2 tekerés, 2 frt. 30 kr. — 3 tekerés 3 frt. 35 kr. — 10 tekerés 9 frt 20 kr

Használati utasítás mellékelve

Egyedüli készítő és szétküldési főraktár:

PSERHOFER J. gyógyszerháza

Bécs, I. Singerstrasse 15.

Elterjedésüknél fogva a labdacso a legkülönbözőbb alakokban és nevek alatt utánoztatnak, tehát mindenki csak PSERHOFER-féle vértisztító labdacsokat kérjen, s csak azok valódiak, a melyek dobozainak fedelén piros színben „PSERHOFER” kézírása látható.

Partoljuk a magyar ipart!

Legjobb Csontlevélpapír

„Adria”

HAZAI GYÁRTMANY!

Vetsezz a külföld elsőrendű készítményeivel

A párisi kiállítás

az „Arany érem”-mel

isüntetve.

KÉSZÍTI

Cs. és kir.

udvari szálló

RIGLER JÓZSEF EDE

PAPIRNEMŰGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPESTEN.

Kapható: Lövy Adolf, Alexander Vilmos, Landesmann M. és Társa cégek-nél

